

Etika v komunikaci mediálních aktivit ve zdravotnictví

Mgr. Markéta Šenkýřová

Fakulta humanitních studií, Univerzita Karlova

- **PR (public relations) = „vztah s veřejností“**

„PR je funkce managementu, který nastoluje a udržuje oboustranně výhodné vztahy mezi organizací a jejími publiky, na nichž závisí její úspěch či neúspěch.“ (Cutlip, Center a Broom)

„PR je prezentování veřejné stránky organizace či jednotlivce, komunikování jejich zájmů, cílů a oficiálních pohledů na témata, která se jich týkají.“ (L'Etang)

„PR je proces strategické komunikace, který vytváří oboustranně výhodné vztahy mezi organizacemi a jejich publiky.“ (PRSA)

Public relations

Externí PR – směrem k veřejnosti: **média**, veřejnost laická i odborná, obchodní partneři, politici/vláda...

Interní PR – vztahy se zaměstnanci, top managementem, odbory, spolupracovníky...

Public relations versus media relations

- Etický kodex profese
- Etický kodex instituce

X

- Nevynutitelnost, bez sankcí
- Pracovně - právní vyústění

X

**Znají všichni příslušné etické kodexy
a chovají se podle nich?**

Etické kodexy

- **Medializace témat:**

- krizová komunikace
- poskytnutí odpovědí dle zákona o svobodném přístupu k informacím (zákon č. 106/1999 Sb.)
- **pozitivní PR – vytváření dobré pověsti organizace**

Media relations

Lze medializovat všechna témata?

ANO, jen se správnou strategií:

- Stanovení mediálního potenciálu (pro koho, kdo je nosič informace – story, VIP, zdravotník...)
- Správná forma (jak)
- Správně zvolená média (kam)
- Správné načasování (kdy)

Pozitivní PR

Kdo může být medializován v rámci jednoho příběhu?

- Nemocniční hierarchie
- Pacient
- Ošetřující lékař
- Chirurg
- Anesteziolog
- Odběrový tým, koordinátoři, sestry
- Dárcovské nemocnice

Etika a úcta v multioborovém týmu

Inspirace v bioetice (Komesaroff):

- **Procedurální etika** zahrnuje získání souhlasu příslušných etických komisí k provedení výzkumu s lidmi a na lidech; informovaný souhlas.

→ mediální souhlas

- **Mikroetika/”etika v praxi”** se zabývá složitou dynamikou mezi lékařem a pacientem v klinické praxi.

→ paternalismus

Komesaroff, P. *Troubled bodies: critical perspectives on postmodernism, medical ethics and the body.*

Etika v každodenní praxi

- Paternalismus se vyznačuje přesvědčením nadřazené osoby, že ona sama ví, co je pro podřízenou osobu nejlepší. Jde o přesvědčení a z něho vycházející politiku, že jedinci sami nedokáží poznat, co je pro ně dobré, a je třeba jim správné postoje, jednání či názory uložit, předat či "vnutit".

KRAUS, Jiří. *Nový akademický slovník cizích slov*. Praha : Academia, 2005

- ➔ překročení Kantovy maximy, podle níž
„by se nikdo neměl stát pouhým prostředkem
(tedy nástrojem) k dosažení cíle někoho jiného.“

Paternalismus

Zákon č. 285/2002 Sb. “Transplantační zákon”

§ 20 Respektování anonymity mezi dárci a příjemci a informační povinnost poskytovatelů zdravotních služeb

- (1) Poskytovatelé zdravotních služeb jsou povinni zachovat anonymitu
 - a) zemřelého dárce tkání nebo orgánů vůči příjemci,
 - b) žijícího dárce tkáně nebo orgánu vůči osobě uvedené v § 3 odst. 2, pokud si to dárce přeje,
 - c) žijícího dárce obnovitelné tkáně, pokud se nejedná o osobu uvedenou v § 3 odst. 2.

Dárcovství orgánů a transplantace

Anonymita dárce versus příjemce versus média:

- Objem informací o příjemci (mediální souhlas)
- Story news
- Datum transplantace
- Dárce: datum odběru, oblast odběru, příběh

Je správné tuto zprávu medializovat?

Jaký to má důvod?

Kdo z toho bude mít prospěch?

Dárcovství orgánů a transplantace

IKEM, 6. – 7. 11. 2012

- altruistická dárkyně nemedializovaná
- nikdo nesměl vědět, v jakém pořadí šli za sebou – dohledatelnost pro to, komu kdo dal orgán, apod.

X

Idnes.cz, 10. 5. 2017

- Altruistická dárkyně ve videopříspěvku
- Hovoří o tom, kdy šla na sál...
- **NEUHLÍDATELNOST!!!**

Zdroj: iDnes.cz

Altruistická dárkyně – řetězová tx ledvin

- Vypjaté momenty záchrany života dítěte, vděčnost rodičů

X

- Zákonný zástupce uděluje souhlas pro natáčení
- Informace o jméně, zdravotním stavu, indikaci, foto/video materiál

X

- Chce to i dítě – resp. bude chtít dítě v budoucnu?

zdroj: ČTK

Story news: příjemkyně jater - dítě

IKEM, 30. 4. 2016

- Matka darovala dělohu dceři
- fotografie dárkyně a příjemkyně
- diagnóza příjemkyně

X

- Stigma pro gravidní matku a do budoucna pro narozené dítě

X

Neobešlo by se to bez jejich obličejů?

Zdroj: IKEM

Transplantace dělohy

- 1) Vztít na vědomí mikroetiku – etický rozměr vztahu zdravotníka a pacienta, nepůsobit paternalistickým dojmem;
- 2) přemýšlet nad "eticky důležitými okamžiky" se všemi jejich konsekvencemi k medializovanému tématu;
- 3) rozvíjet schopnosti pro předvídání, zvládání a řešení etických aspektů, které se během medializace objevují.

Medializace zdravotnických témat

Děkuji za pozornost!